

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

68. ÅRGANG

16. FEBRUAR 1956

A V I N N H O L D E T :

HYRDEBREV FOR FASTEN 1956 - PAVE PIUS XII.s 80-
ÅRS DAG - MOT EN NY HUMANISME - BLIKK PÅ TIDEN
- GRAHAM GREEN IGJEN - DEN MODERNISTISKE POESI -
UNGDOMMENS TRAGEDIE I POLEN - FILM - UTLANDET

NESTE NUMMER KOMMER 1. MARS 1956.

NR
4

Fasteåndens håndgripelighet

Der er to ting som er ytterst forskjellige, men som folk likevel ofte blander sammen og tror er ett og samme: *religiøsitet* og *religion*. *Religiøsitet* er noe *menneskelig* og kommer bare fra Gud for så vidt det er han som har nedlagt det i den menneskelige natur. Den er det naturlige religiøse anlegg, den religiøse trang, de religiøse følelser som er nedlagt i vår menneskenatur — mer i noen, mindre i andre, noe i nesten alle normale mennesker. *Religion* derimot er noe *guddomelig* og stammer direkte fra Gud, som dermed kommer vår iboende trang og mottagelighet i møte. Den er Guds-*åpenbaring* til den mennesketanke som er i stand til å åpne seg for Gud; den er Guds-*liv* til det menneskehjerte som har mulighet for å fylles med Gud; og den er Guds-*lov* til det menneskeliv som med sin frie vilje har evne til å rette seg etter Guds vilje; og den er Guds-*tjeneste* for den troende sjel. Den som blir stående ved sin religiøsitet, kommer ikke Gud nærmere, men kretser idelig om seg selv. Å lenges etter Gud, sukke etter Gud, tenke på Gud er på stedet marsj, og ikke bevegelse i retning mot Gud, og det yter ikke Gud hverken ære og dyrkelse eller offer og lydighet. Skal det komme til Guds-*kontakt* og Guds-*gunst*, må mennesket slå hull på sitt skall, bryte ut og bevege seg energisk hen til Gud — han må m. a. o. gå over fra religiøse drømmerier og religiøst føleri til *religiøs håndgripelighet*. Gud selv benytter seg jo av håndgripeligheter. Han vet godt at vi ikke er ånd alene, men ånd i legeme, og hans realitet derfor må kunne mottas både i legeme og sjel. Derfor må vi, for å komme i kontakt med Gud og oppnå hans gunst, gjøre bruk av både sjelelige og legemlige midler: Istedenfor bare å drømme og sukke etter Gud, må vi knele ned, folde hendene og henvende oss til ham. Istedenfor bare å vente at noe mystisk skal hende med vår sjel, må vi gå til Guds Kirke, skrifte og kommunisere. Som Gud kommer til oss gjennom *håndgripelige midler*, kommer vi også til Gud gjennom *håndgripelige øvelser* — ikke gjennom å *tenke* noe om Gud, men gjennom å *gjøre* noe overfor ham.

Etter Peter Schindler.

FYRINGSOLJE

brukes av

Bispegården
St. Josephs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd.
St. Dominikus kirke.
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem
Sta. Katarinahjemmet.
St. Pauls Kirke
Moderhuset
Florida Sykehus
Øyenklinikken
St. Josephs Hosp., Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
S. Elisabeth Inst., Hammerfest
St. Theresia kirke, Hønefoss.
St. Fransiskus Hosp., Hønefoss.

Oslo

Bergen

*

Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
 Service: Oslo 56 35 92

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 19. FEBRUAR: 1. søndag i Fasten. Ep. II. Kor. 6, 1—10. Ev. Matt. 4, 1—11. Mandag og tirsdag: Ferialdager. Onsdag: Imbredag. — Peters bispestol i Antiokia. Torsdag: Peter Damian, bisk., bekj., kirkelærer. Fredag: Imbredag. Lørdag: Imbredag. — Mathias, apostel.

SØNDAG 26. FEBRUAR: 2. søndag i Fasten. I. Tess. 4, 1—7. Ev. Matt. 17, 1—9. Mandag: Ferialdag. Tirsdag: Gabriel av Pasjonistenes orden. Onsdag, torsdag, fredag og lørdag: Ferialdager.

TIL VÅRE ABONNENTER!

I forrige nummer fantes innlagt et innbetalingskort. — Alle som skylder kontingent for 1956 — og etterliggende for 1955 — bes vennligst betale den på nærmeste postkontor. Kortet gjelder derimot ikke de abonnenter som allerede har betalt for i år eller har en annen betalingsordning.

OBS. Glem ikke avsenderens navn og adr. på talongen.

Vi takker alle abonnenter som hjelper oss med en hurtig innbetaling! St. Olav's eksp.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSKKE KIRKER OG KAPELLER I NORGE

OSLO KATOLSKKE BISPEDØMME:	Stillemesse	Høymesse
OSLO: St. Olavs kirke,	7.00	11.00
Akersveien 1. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	8.30	9.45 m. eng. pr.
St. Hallvard kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680868	8.00	10.30
	19.00	
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 442324	8.15	11.00
	9.30 m. fr. pr.	
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 380287	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 3778 68. 11/2 kl. 18: Høymesse	—	8.15
	11. febr.	18.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209.	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410.	8.00	10.30
	9.00	
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 2019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.00	10.30
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.00	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 7, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgars kirke, Kirkegaten 3, tlf. 4225	8.00	10.30
LILLESTRØM: St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5, tlf. 712378	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Dyreveien, Rygge	—	12.30
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.30
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, tlf. 537735	9.05	10.45
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvards kapell, tlf. 9028 (Drammen)	—	9.00
TØNSBERG: St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1, tlf. 12238	8.00	10.45
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30	11.00
	19.00	
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20220	6.30	9.15
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kapell, Lars Guttormsensgt. 68, tlf. 2779	7.30	10.30
MOLDE: St. Sunniva kapell, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	10.30
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 314	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	—	10.30
	19.00	
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 20.

Annonser: Innen torsdag før utg.-dagen (se nederst på omslagssiden). 24 numre årlig. - Postgiro 15986.

HYRDEBREV FOR FASTEN 1956

Jacob Mangers

ved Guds miskunn og den Apostoliske Stols velvilje

Biskop av Oslo

til Bispedømmets presteskap og troende

hilsen og velsignelse i Herren

Vår hellige far, pave Pius XII, har gjentatte ganger talt om den veldige betydning den kristne oppdragelse har ikke bare for menneskets timelige og evige lykke, men også for Kirkens framtid og hele samfunnets velferd. Og for oktober-måned 1954 hadde han foreskrevet denne bønneintensjon: «At en helt igjennom kristen samvittighet må bli formet hos barna fra spedeste alder av».

Med disse ord satte paven fingeren på et av vår tids ømmeste og farligste sår: mangel på god kristen oppdragelse i så uendelig mange familier og institusjoner og de skjebnesvangre konsekvenser dette fører med seg ikke bare for barna selv, men også for familien, for Kirken og for samfunnet.

Jeg ser det da som min hyrdeplikt i begynnelsen av denne hellige fastetid å rette en inntrengende appell til våre katolske foreldre om å bli seg bevisst sin store oppgave og sitt ansvar: å gi sine barn en oppdragelse som svarer til deres fornuftgivne natur, som er skapt i Guds bilde, gjenfødt i dåpen og bestemt til evig lykke hos Gud.

Kristen oppdragelse av barna er foreldrenes viktigste oppgave.

Barna er en del av foreldrene, en utfoldelse av deres person. Foreldrene blir ved å leve i dem og gjentar seg så å si i dem. Det er da også en selvfølge, ja en naturlov at de skaffer dem alt som er nødvendig til livets opphold, drar omsorg for deres framtid, sikrer dem så meget som mulig mot jordelivets omskiftelser og setter dem i stand til å kunne verge seg mot nød og fattigdom.

Men det er ikke nok at de har omsorg for sine barns legemlige eller timelige vel. Langt viktigere er at de har omsorg for deres sjel og former deres samvittighet, deres karakter og gir dem en helt igjennom kristen oppdragelse som svarer til Guds vilje. Det er en naturrett og en naturlov at foreldrene oppdrar sine barn i overensstemmelse med det mål Gud har skapt dem for. Det gjelder derfor å innprente dem fra spedeste alder av den kristne religions grunnsetninger, selvfølgelig tilpasset deres fatteevne.

Det ville være en skjebnesvanger feiltagelse, og helt naturstridig, om foreldrene mente å kunne vente med dette til barna begynte på skolen og så overlate alt til lærerne eller prestene. Barna hører — nest etter Gud — først og fremst foreldrene til, og det er deres oppgave å legge spiren til det som senere på skolen og i kirken skal utfolde seg og bli videre utdypet.

Når et barn blir født, må foreldrene sørge for at det så snart som mulig blir helliget ved dåpen, blir Guds barn og arving til himmelen. På fars og mors kne må barna lære å kjenne og elske sin himmelske far, uttale med kjærlighet og ærbødighet Jesu hellige navn, den himmelske mors navn, be «Fader vår», «Hill deg, Maria». Fra spedeste alder av må de få innprentet lydighet mot far og mor og all rettmessig autoritet, godhet, sanndruhet og bluferdighet, som helt selvfølgelig ting. De må vite at det gis ting som de ikke må si eller gjøre. Kort og godt: de må få innpodet en helt instinktiv hang etter det gode og avsky for det onde eller synden.

Oppdragelsen er en stor kunst.

Oppdragelsen er en stor kunst. Det gjelder jo å skape det største mesterverk i verden. Barnet er et kostbart materiale som Gud har bestemt til å bli likedannet med sin Sønn, Jesu Kristi bilde. Å forme dette bilde i sjelen er målet for all sann oppdragelse. Bare øvede og fintfølede hender som kan beregne hvert penselstrøk eller meiselslag, er egnet til å ta fatt på dette arbeid. Og her har ingen så gode betingelser som selve foreldrene. De kjenner jo best barnas natur, gemytt og anlegg, og deres medfødte foreldreinstinkt tilsier dem den største varsomhet i behandlingen av barnas følelser. Å skade eller ødelegge dette kostbare materiale som er gjenløst med

Jesu Kristi dyre blod, er en forgåelse som vil hevne seg både på foreldrene og barna.

I denne oppdragerkunst spiller det gode eksempel den aller største rolle, for det skaper det rette miljø, det rette klima, der barna trives og utfolder seg. Alle gode formaninger er nytteløse, dersom ikke foreldrene selv ved sitt eksempel gir sine ord vekt og slagkraft. Det rette miljø og da i første rekke foreldrenes gode forbilde er et vesentlig element i oppdragergjerningen.

Det er av avgjørende betydning for et folk at dets arbeidere, embetsmenn, lærere, politikere, statsmenn, har hatt en god barnestue, et godt hjem der deres samvittighet er blitt formet etter de kristne prinsipper. Det er noe stort, når det kan sies om et menneske at det har hatt et godt hjem eller er vokset opp i et klima der foreldrene har bygget dets framtid, formet dets karakter, dets samvittighet, dets vilje til det gode. Den som skal lyse i landet, må begynne å lyse i barndomshjemmet.

Den største lykke og den herligste gave et menneske kan få her på jorden, er gode foreldre, gode kristne foreldre som oppdrar sine barn til ekte kristne personligheter. Det gjelder i særlig grad moren. Den franske forfatter Joseph de Mestre har sagt: «Jeg kjenner i hele verden ikke noe skjønnere og edlere enn en god mor, for på hennes fang blir det største mesterverk, det edleste i verden, dannet: et godt menneske.»

Dessverre finnes det så altfor mange foreldre som ikke forstår den kunst å forme sine barns kristne samvittighet. De forstår ikke å innprente dem så tidlig som mulig at de må sette sin ære og glede i å gjøre Guds vilje og å være lydige mot all rettmessig autoritet, både den kirkelige og verdslige, og da fram for alt mot foreldrenes.

Den som i dag kommer i kontakt med den oppvoksende generasjon, må dessverre konstatere at det finnes svært lite samvittighetsfølelse hos en stor del av barna. Mange vet ikke en gang at de er ansvarlig overfor Gud for sine handlinger. De adlyder, går på skolen, kanskje også i kirken, ikke av indre pliktfølelse eller fordi samvittigheten tilsier dem at slik må gode barn handle, men fordi de på en viss måte blir tvunget til det eller av frykt for å bli straffet. Gud og samvittigheten teller så å si ikke. De onde tilbøyeligheter får fritt spill og fører før eller senere på avveger. Hva er grunnen? Som oftest mangel på et godt kristent hjem, på god kristen oppdragelse, på god forming av samvittigheten.

Det gis foreldre som gjør alt de kan — ja ofte mer enn de etter sine forhold har råd til — for å skaffe barna mat og klær, kunnskaper og fornøyelser. Det gis foreldre som gjerne tilbringer søvnløse netter ved barnets sykeleie, gjerne ofrer sin hvile, ja sin helse for å redde barnets liv. Og ære være dem

for det. Men de samme foreldre er ofte likegyldig når det gjelder barnas udødelige sjel. De glemmer at barna er en kostbar skatt som Gud har gitt dem, og at de først og fremst hører Gud til, som har skapt deres sjel. De forstår altså ikke det vesentlige ved en god oppdragelse: å forme barnas samvittighet, deres karakter, deres vilje til det gode.

Foreldrenes forhold til skole, lærer og prest.

Dette oppdragerarbeid som foreldrene legger grunnvollen til, må bli fortsatt av lærer og prest på skolen, ja på en måte gjennom hele livet for at kunstverket må bli så fullgodt som mulig. Familie og skole er de to poler som utfyller barnas liv og som sammen skal nå oppdragelsens mål: å forme en rettlinjert personlighet. Derfor må det være et gjensidig harmonisk forhold mellom hjem og skole.

Det ideelle ville selvfølgelig være om alle katolske barn kunne gå på katolsk skole. Dessverre er dette — slik som forholdene nå ligger an — en umulighet. Men i den utstrekning det er mulig, må det være en selvfølge at foreldrene sender barna på katolsk skole. Det er dessverre også fra katolsk side visse fordommer mot våre egne skoler. Men disse er helt grunnløse, for de skoler vi nå har, er helt på høyden med de offentlige skoler. Og selv om det skulle være et eller annet å utsette på dem, hva ville det være mot de åndelige verdier som bare en katolsk skole kan gi katolske barn?

Alle skulle føle det som en kjær plikt å hjelpe til at våre skoler kan utfolde seg. Det gjøres ikke ved å peke på en eller anen mangel, men ved å ha forståelse for forholdene og konsekvent bruke de midler som fører til målet. Og da i første rekke å sende barna — der det er mulig — på katolsk skole, der de ikke bare får de fornødne kunnskaper, men blir orientert mot evigheten, mot livets sanne mål.

De barn som ikke kan gå på katolsk skole, må likevel få regelmessig religionsundervisning, og det er foreldrenes hellige plikt å se til at barna alltid kommer til de timer som presten har fastsatt. Religionsundervisningen er det viktigste av alle fagene og må ikke under noen omstendighet bli forsømt.

Men både når det gjelder skolen og når det gjelder religionsundervisningen må det herske intimt samarbeid mellom foreldre, lærer og prest. Av all kraft må foreldrene styrke og støtte lærernes og prestenes autoritet og alltid tale med ærbødighet om deres person og deres gjerning. De må vokte seg vel for å undergrave deres autoritet ved ufornuftig kritikk, for dermed undergraver de også sin egen og gir næring til barnas dårlige instinkter.

Når barna kommer med klager over skolen, lærer eller prest, skal foreldrene ikke uten videre gi dem medhold, men prinsipielt ta parti for læreren eller

presten. Det finnes vel ingen lærer eller prest som uten grunn straffer et barn eller gir det en tilrettevisning. De har jo bare barnas beste for øye. Den verste bjørnetjeneste foreldrene kan gjøre både seg selv og barna, ville være straks å gi barna rett og ta parti mot læreren eller presten. Og skulle de virkelig ha grunn til å tro at barna lider urett eller blir tilsidesatt, da skal de gå til vedkommende prest eller lærer for i all ro og verdighet å få en åpen og ærlig samtale. Bare ved gjensidig forståelse og intimt samarbeid kan barnas karakter formes og deres gode oppdragelse trygges. Dersom alle hadde dette for øye, ville sikkert mange misforståelser kunne unngås til beste for barnas framtid.

Innvendinger mot den kristne oppdragelse.

a) *Skaper den kompleks?* Det er den siste tiden blitt skrevet så meget mot den kristne oppdragelse. Den skal være skadelig, den skal skape kompleks eller sjelelige forstyrrelser, da den innprenter begrepene: synd og skyld og straff. Slike innvendinger er ikke annet enn tomme fraser som blir gjentatt og gjentatt uten ettertanke og uten grunnlag. Hovedsaken i den kristne oppdragelse er å få barna til å forstå livets mening og alvor, å lære dem å elske Gud, vår himmelske far, det gode, det skjønne, det sanne, og å innprente dem avsky for alt som er mot Guds bud, alt som er uverdigg og trekker menneskene nedad. Foreldre som forstår oppdragerkunsten, trenger ikke å bruke mange trusler. De legger vekt på å oppelske i barna deres medfødte, gudgitte attrå etter alt som er skjønt og edelt.

Selvfølgelig må barna få vite hele sannheten i det kristne livssyn, også den sannhet at Gud straffer det onde eller ulydighet mot hans bud, og at muligheten for å bli evig skilt fra Gud eller muligheten til evig fortapelse er — etter Kristi egne ord — en realitet som ingen menneskelig makt kan rokke ved.

Gud har nå en gang fastsatt en orden i verden, og denne orden må holdes eller følges for at vi kan komme til ham. Her trenges ikke noen skremmebilder og ikke noen dyster utmaling av Guds vrede, av en Gud som er rede til å straffe; for angsten er et dårlig oppdragelsesmiddel. Det gjelder å innpode barna som en selvfølgelighet at de som med viten og vilje fjerner seg fra Guds orden eller fra den veg som fører til Gud, selvfølgelig ikke kan finne fram til livets mål, til Gud, og derfor ikke kan bli lykkelige i evigheten.

Jeg er overbevist om at den rette framstilling av disse sannheter, langt fra å skape kompleks eller religiøse vrangforestillinger, tvertom skaper glade og gode mennesker, for da vet de at de har en Far i himmelen, ikke for å straffe dem, men for å trekke dem til seg og at de derfor også må handle slik at de kommer til ham.

Å vrake begrepene om synd og skyld og straff er å skjule sannheten, og det må uvegerlig føre til at ungdommen kommer på avveger. Daglig leser vi i avisene om ungdoms-, ja, om barneforbrytelser. Det skjærer en i hjertet. Hvor ligger skylden? Den ligger i hjemmet der oppdragelsen etter de kristne prinsipper blir forsømt eller kanskje hånet. Den ligger hos de lærere som taler nedsettende om eller spotter den kristne religion. Den ligger hos de statsmenn som gir eller sanksjonerer lover som er i strid med Evangeliet, og hos den presse, film og teater som propagerer vantro og umoral. Det er en forbrytelse mot barna og samfunnet. De egentlige ansvarlige er ikke ungdommen eller barna, men alle de som vil oppdra barna uten religion, uten Gud.

Hvorfor er frykten for religiøse kompleks sa stor når samtidig ingen tenker på å finne ut grunnen til de mange forbrytelser? Hvilken skjebnesvanger inkonsekvens! Religiøse vrangforestillinger er uhyre sjelden hos mennesker som har fått det rette syn på den gode Gud, han som har gitt oss så mange nådemidler, der vi kan få tilgivelse for all syndeskyld, bare vi gjør den rette bruk av dem.

b) *Over den samvittighetstvang?* Det tales i våre dager så meget om samvittighetsfrihet, og denne frihet kreves for alle. Det er vel og bra, for riktig forstått er samvittighetsfriheten et uavhendelig gode, det største og mest personlige et menneske har. Men som uttrykket nå ofte blir brukt eller rettere sagt misbrukt, sier det ikke noe annet enn friheten til å ødelegge selve samvittigheten. Den virkelige samvittighetsfrihet forutsetter at samvittigheten er formet slik at den i alt følger det gode og retter seg etter Guds bud. Men når, i frihetens navn, skillet mellom godt og ondt blir visket ut, da fører det til barnas og samfunnets forderv og undergang.

Selv mange foreldre har latt seg dåre av denne såkalte samvittighetsfrihet, og for ikke å handle mot den, lar de barna gå sine egne veger. Hjelpeløst må de ofte se til at deres oppvoksende barn blir forført til det onde og forgiftet i sinn og skinn. Og det i samvittighetsfrihetens navn, som tillater alle og enhver å gjøre hvasomhelst! Slik blir de selv skyld i barnas ulykke, mens en samvittighetsfull og karakterfast oppdragelse kunne ha sikret og vernet dem mot alle nedbrytende krefter.

Det finnes selv foreldre — —så utrolig det enn høres ut — som er så ufornuftige og ulogiske at de ikke vil tale om Gud og religionen til sine barn, men vil la dem selv bestemme, når de kommer opp i moden alder. Hvorledes kan barna bestemme seg for noe de ikke en gang har kjennskap til? Barnas sjel er som en sart plante som må pleies, vannes og ledes til det mål den er skapt for, ellers vokser den vilt og duer ikke til annet enn å bli kappet ned eller rykket opp med roten. Slike foreldre pådrar seg et

DEN HELLIGE FARS

80-års dag

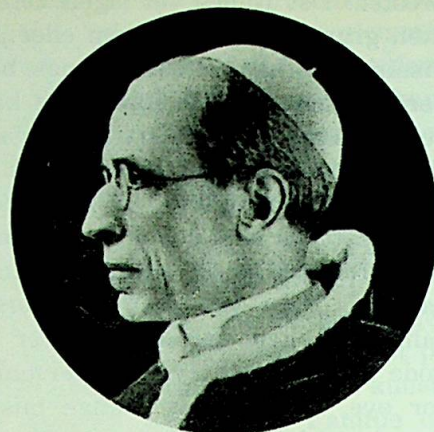
OFFISIELT FRA OSLO KATOLSKKE BISPEDØMME

Den 2. mars fyller vår Hellige Far, pave Pius XII, 80 år. Med hele den katolske verden vil også vi på en særskilt måte minnes denne dagen som samtidig er 17 års dagen for hans valg til pave.

Sogneprestene anmodes om på den dag å holde en høytidelig aftenmesse med kort preken, bønn for paven og «Te Deum» til slutt.

De skal inntrengende oppfordre de troende til å vise sin hengivenhet mot Kirkens øverste hyrde ved å overvære gudstjenesten og be for vår Hellige Far, særlig ved mottagelsen av den hellige kommunion.

I Oslo vil det bli holdt pontifikalmesse i St. Josephs Kapell kl. 20, med preken av Hs. Høyærv. biskopen.

Mer enn ord illustrerer dette bildet den stilling Pave Pius XII inntar i folkets bevissthet — og med folket menes da ikke bare det romerske, som i romeren Eugenio Pacelli naturligvis også ser den store byens sønn. Folket på Petersplassen er like meget et mikrokosmos av verdens tallrike folk og nasjoner, og når Pave Pius XII trer frem på loggiaen på Peterskirkens ærverdige fasade, da møter en folkemengde frem som vet at den står overfor en av kirkehistoriens største personligheter. På et fremragende vis har Pius XII siden han 2. mars 1939 på sin 63-års fødselsdag ble valgt til pave, skjøttet sitt historiske kall: Midt i en omveltningenes tid å vekke sinnene til ettertanke om den kristne læres udødelige og eviggyldige verdier. Ikke minst har han maktet dette gjennom sine inspirerende og manende taler til millioner av mennesker, både ansikt til ansikt og gjennom sine berømte budskap til verden over radio.

veldig ansvar overfor Gud som de en gang må stå til regnskap for. De er sjelemordere og er skyld i barnas timelige og evige ulykke.

Barna må derfor læres opp til å høre på samvittighetens røst som taler om en evig og uforanderlig Guds lov og forplikter til denne lov. Det er helt umulig å forme barnas samvittighet uten Gud, uten bevisstheten om at Gud er vår far som har skapt oss for seg og at vi er pliktige til å holde den orden han har fastsatt, de bud han har gitt for å verne om vår egen verdighet og høye bestemmelse. En samvittighet som ikke er bygget på det rette fundament, vil i beste fall rette seg etter de konvensjonelle former og handle ut fra nyttemessige grunner. Den forplikter ikke til noesomhelst og er like så omskiftelig som været. Det som i dag er god vare, er i morgen overlevd og umoderne. Det gir ikke noe fast holdpunkt i tilværet.

Høytelskede i Herren, overvei de alvorsord som jeg i min hyrdeomsorg har rettet til dere og legg dere dem på hjertet. De er en forklaring av det bud Gud selv ga til Abraham: «Han skal byde sine barn og sitt hus etter seg at de skal holde seg til Herrens veg og gjøre rett og rettferd» (1. Mos. 18, 19), og til Moses: «Disse ord som jeg byder deg i dag, skal du gjemme i ditt hjerte og du skal innprente dem i dine barn og du skal tale om dem, når du sitter i ditt hus (5. Mos. 6, 6—7).

Den hellige Treenighets, Faderens, Sønnens og Den Hellige Andes signing stige rikelig ned over dere alle og bli alltid hos dere.

Gitt i Oslo 18. januar 1956.

† Jacob Mangers,
biskop av Oslo.

Mot en ny humanisme?

Nødvendig å ofre de fremskutte bastioner?

Av Alphonse Menoud

Rektor for Det katolske institutt i Paris, monsignore Calvet, har i en erklæring forsvart de humane og kristne verdier i vår klassiske humanisme overfor den nye marxistiske humanisme, gjennomtrengt som denne er av produksjon og teknikk.

Den klassiske humanisme, grunnlagt på ett sprog og én kultur, var universal, og har i århundrenes løp skapt eliter i mange land. Den står for den fremragende rektor i Paris som kristendommens «fremskutte bastion».

Hvis det er en fristelse som er karakteristisk for vår tid, så er det dette å ofre den kristne tros fremskutte bastioner, d.v.s. alle disse tradisjoner, institusjoner og byggverk som konkretiserer Kirkens nærvær i kulturen og menneskesamfunnene. En av de mest utvilsomme fortjenester som kan tilskrives vår generasjons fornyelse på det åndelige område, er å skille mellom Kirkens overnaturlige vesen og disse «fremskutte bastioner», de elementer i sivilisasjonen som er mer temporære og ikke nødvendigvis forbundet med Kirken. De kan følgelig sjaltes ut uten at Kirken faller, ja de kan endog bli til stor skade hvis vi forbinder dem med Kirkens misjon.

Men hvis vi så frigjør vår tro fra alt som fortidens institusjoner og arv representerer, hvis vi bestreber oss på bare å se fremover, vil det ikke føre til et for lettvis syn på mange ting, og til at man fratar Kirken mange verdier som danner et vern, en dekning?

DEN KLASSISKE HUMANISMES KRISE

De fremskutte bastioner, det er naturligvis den klassiske tradisjon som monsignore Calvet forsvarer, den humanisme som helt siden antikken har preget de ledende klasser innen kristenheten. Det er en kultur og en humanisme som er grunnlagt på en vid, universal og imøtekommende oppfatning av *menne-sket*. Det er en kultur som også godkjenner en søken etter sannheten, som er helt uavhengig av dens praktiske nytte og tekniske anvendelse, med andre ord en kultur som inngir kjærlighet til det gode og vakre uten at det alltid ventes en nyttig avkastning. Og det er i antikkens arv og i de store klassiske århundreder at vi hittil har lært å finne denne skole i menneskelighet og vidsyn. Ikke så å forstå at denne forkjærlighet skulle utelukke ethvert annet bidrag eller

COLONY CLUB

The next meeting of the Colony Club will be held on Monday, 20th February, at 8 p.m. at «Grotten», Wergelandsveien 5, Oslo. Fru Dina Espeland, who spent six months in Greece last year and travelled all round the country taking her own photographs has kindly offered to give a lecture, in Norwegian, on «Hellas Idag». The lecture will be richly illustrated by her own slides.

Entrance: Members kr. 3.50. Guests kr. 5.00. Refreshments may be bought.

undervurdere all den skjønnhet, visdom og erfaring som finnes i de gamle semittiske eller orientalske kulturer. For det som den klassiske dannelses erkjenner og verdsetter i de store epoker i vår historie — og det den likeledes er villig til å hilse velkommen i enhver annen sivilisasjon — er en fornuftig og ordnet oppfatning av menneskene og livet, en oppfatning som favoriserer de spirituelle og kontemplative verdier, og som er villig til å oppta i seg alt vakker og sant, enhver berikelse, fra hvilken kant det så måtte komme. Og kristendommen, så langt fra å fordømme den klassiske humanisme, har opp igjennom tidene befridd den for det den medførte av intellektuell aristokratisme og gjennomtrengt den med ydmykhetens og barmhjertighetens ånd, den er blitt underkastet kjærlighetens og nådens innflytelse, og er blitt dypere og noblere. Av denne forening er den kristne humanisme fremstått, og dens skole har preget vår del av verden, først eliten i de forskjellige land, og dernest hele vår sivilisasjon.

MOT EN SAMMENSLUTNING AV KLASSISK OG MODERNE HUMANISME?

Vi opplever i våre dager at selve grunnlaget for den klassisk-kristne humanisme diskuteres og betviles. Det tales og skrives en hel del om menneskehetens krise. Vi har en vitenskap som ikke først og fremst driver en uegennyttig søken etter sannheten eller setter de kontemplative verdier i høysetet, men så å si utelukkende beskjeftiger seg med den tekniske anvendelse og utnyttelse av jorden. Overfor omfanget av en slik utvikling spør vi oss selv om det ikke kunne være på sin plass å gi avkall på en århundregammel arv. Stillet overfor de marxistiske landevinnings blendverk og den moderne mytes løfter om produksjon, er det mange samtidige som også gjerne vil anta en kultur som først og fremst er innstilt på effektivitet og vinning. De tror at øyeblikket er kommet da man uten sorg i hjertet kan ofre vår klassiske tradisjon og erstatte den med en ny-humanisme som nok har fått sin dåp av kristendommen, men er mer passende for mennesker i teknikkens tidsalder.

Men det er ikke spørsmål om å forkaste vårt århundres enorme erobringer og overse alt sant fremskritt som vår tid har æren av. Den tradisjonelle humanisme er åpen og rik nok til å oppta i seg nye kulturelementer. Man må bare huske at et livssyn som gir førsteretten til den tekniske forskning og maskinenes herredømme, ikke går så lett sammen med kristendommen. Denne lærer oss jo å være på vakt mot prestisje og suksess, den sier oss at ingen erobring på det materielle område kan sidestilles med de anstrengelser et ydmykt sinn gjør for å komme nærmere Gud og frelse sin sjel. Hvis man uten forbehold flytter vår kulturs tyngdekraft og, etter marxismens mønster, bare foretrekker profitt og velstand, erstatte man en «fremskutt bastion» med en ganske foruroligende ny allianse.

KAMPEN FOR DEN KRISTNE SKOLE

De fremskutte bastioner, det er ikke bare vår kultur, det er også våre skoler. Det er de kristne skoler, som sikkert og visst ikke alltid er fullkomne, de risikerer å bli rutinepreget og ensartede, men den ånd de er inspirert av gir dem likevel en vitalitet og mange fortrinn som ikke kan erstattes av andre. Man ser da også i våre dager at Kirken kjemper for å

oppretholde de kristne skoler i alle de land der den verdslige innflytelse er dominerende. Enkelte personer — like utopiske som gavmilde — tror at vi gjerne skulle ville gi avkall på denne forening mellom Kirke og skole. En verdslig eller nøytral skole ville, etter hva de påstår, ha en heldig virkning på mange måter, inngi oss kristne en frisk kampånd, og gjøre oss ytterligere befestet i våre overbevisninger, som vi da måtte forsvare med liv og sjel.

Det er muligens sant at et verdslig regime kan medføre indirekte fordeler, og være både en stimulans og en gagnlig prøvelse for kvaliteten av vår tro. Likevel ønsker ikke Kirken at en slik situasjon skal oppstå. En Kirke i overensstemmelse med liberalismens ånd, og fratatt sitt aksjonsområde innen skolene, er en amputert Kirke som står uten midler til å holde på den unge generasjon.

FRA FAMILIEN TIL STATEN

Blant de fremskutte bastioner finner vi også våre familietradisjoner. I samfunn som uoppholdelig forkynner seksualitetens frie utfoldelse opprettholder og fortsetter disse tradisjoner så megen troskap at vi blir forskånet for fullstendig sosial oppløsning. De representerer lover og institusjoner som har til formål å beskytte familien, ekteskapet og barna mot falske ærdommer. Disse er som regel helt følelsesmessig be-
 onet, og dekker i virkeligheten bare over mangel på offervilje, uhemmet nytelsestrang og rett og slett egoisme.

En annen av kristendommens sanne støtter er en politisk konstitusjon som respekterer og forsvarer de kristne verdier selv om den måtte ha mange ufullkommenheter ellers. Dette er et gode som mange av våre samtidige ikke forstår å sette pris på lenger. Fordi disse tradisjoner og fundament, som alt menneskelig for øvrig, risikerer å stivne i faste former og på den måten medføre enkelte mindre heldige sider, er det en hel del mennesker som straks er rede til å gå fra det hele. Men da slår de vrak på den beskyttelse en stats politiske struktur representerer når den hviler på Evangeliets sosiale idéer. De ville helst at Kirken avlo en slik beskyttelse, da den blir betraktet som kompromitterende. Det fins derfor nok av dem som er utopiske nok til demonstrativt å avholde seg fra all deltagelse i det sivile eller politiske liv fordi de med det bare forbinder smålighet og be-
 regning. De ønsker å fremheve så ettertrykkelig hva som tilhører Gud og hva keiseren, at de totalt forsømmer sitt ansvar og sine forpliktelser som borgere.

HVA HISTORIEN LÆRER

Men intet kan være mer skjebnesvangert enn en slik tilbaketrekking og en slik idealisme som skyr de konkrete oppgaver på grunn av en altfor stor uoverensstemmelse mellom virkelighet og ideal. Det ville være å glemme både historiens og nåtidens lærdom, nemlig at der hvor de kristne har gitt slipp på Kirkenes nærvær i samfunnslivet, har de forberedt tragiske morgendager.

De som går inn for å gi opp de her nevnte stillinger, gjør det sikkert ikke av motløshet eller likegyldighet. De vil gi slipp på tradisjoner og kulturarv bare for å ta offensiven, og på et helt nytt grunnlag begynne å erobre, trenge videre og skape. Det skal startes på nullpunktet for å etablere en kristen sivilisasjon og

BLIKK på TIDEN

■ *Roma aeterna*, «det evige Rom», er emnet for en be-
 åndet artikkel i siste (1) nr. av «Samtiden». Den er skrevet av norsk klassisk forsknings *grand old man*, professor S. Eitrem. På knappe seks sider formidler han et lite vindpust av alle de skatter byen ved Tiberen rummer, og i denne tid da bekjen-
 nelsen til «vår humanistiske kultur» og dens røtter risikerer å bli uforpliktende munnsvær, er professoren velgjørende prak-
 tisk og konkret og sier klart hva han vil: Et norsk forsknings-
 institutt i Rom med vår internasjonalt berømte arkeologiske
 begavelse, professor H. P. L'Orange som leder. Besettelsen av
 akademiske stillinger og embeter har ikke sjelden ført til bitre
 og personlige stridigheter i Norge. I dette tilfelle kan man si
 på forhånd at valget vil skje med akklamasjon, professor
 L'Orange er *the right man in the right place* ikke bare for de
 innviende, men også for det store og takknemlige publikum som
 har lært ham å kjenne som en fin og nobel forsker gjennom
 hans bøker, nå sist den betagende «Oldtidsslottet på Sicilia».

Men det gjelder noe mer her, enn å gi professor L'Orange's
 begavelse det rette arbeidsmiljø: Instituttet hører til de tiltak
 ingen vesterlandsk kultur nasjon i det lange løp kan være
 foruten. For norske forskere og kunstnere vil det gjøre det
 mulig å studere europeisk kultur i dens kilder og føre videre
 tradisjonen om Italias betydning for også vårt ånds liv:

«Et norsk institutt i Rom vil antagelig iallfall til å begynne
 med fortrinnsvis befatte seg med studiet av oldtid og middel-
 alder, med historie, kunst, arkitektur, musikk o.s.v. Men får
 norsk forskning først et hjem sønnenom Alpekjeden, da vil vel
 også andre vitenskapsmenn kunne sokne dit, iallfall for en
 kortere tids opphold. Har ikke også en Ibsen og en Bjørnson
 hentet inspirasjon fra italiensk jord? Og én ting til. Nettopp
 nå har vi også nordmenn som kan ta det svære løft å få opp-
 gaven realisert på en lykkelig måte. Vi har lederen — hans
 navn (L'Orange) er nevnt i det foregående. Og vi har de elever
 som H. P. L'Orange og den alt for tidlig avdøde Anders Bugge
 har skolert. Aldri har det vært så lovende tilgang på yngre
 krefter. La oss nytte anledningen — nå eller aldri.»

■ *Who's afraid of the big bad Wolf?* het det i et muntert
 tegnefilm-refreng fra før krigen. Ordene faller oss i pennen
 over en anseelig bunke avsklipp fra siste måned, alle mer eller
 mindre befattende seg med temaet «den katolske utfordring».
 Det må dreie seg om en form for indre kjede-reaksjon, for

orden som er noe helt nytt og mindre råttent og for-
 krøplet enn det tidligere.

Men dette er en illusjon. Historiens løp er ikke opp-
 delt i enkle avsnitt. Det foregår en stadig omforming;
 så selv under de mest radikale revolusjoner beholder
 og fortsetter livet mer av fortiden enn vi er tilbøyelig
 til å tro. En viss trofasthet mot det forgangne, mot
 det dette innebærer av ånd og liv er like nødvendig
 som dristige fornyelser. Ingenting er så farlig for
 vår generasjon som uten videre å oppgi de verdifulle
 elementer i den humanisme og sivilisasjon som ligger
 bak oss, og så etter å ha revet ned det gamle bygg-
 verk, foregi å kunne bygge et nytt. I alle tilfeller
 kommer ikke Kirken til å godkjenne en fornyelse
 som medfører at de støtter eller bastioner vi her
 har nevnt, må falle. Dertil har de vært en for god
 hjelp for Kirken i dens frelsergjerning opp gjennom
 århundrene.

Alphonse Menoud.

så vidt vi kan se glimrer katolikkene p. t. ved sitt fravær. Siden vår kommentar i siste «St. Olav» merker man seg særlig to omfangsrrike kronikker i «Morgenbladet» (7. og 8. februar) ved domprost Johs. Hygen og en kronikk i «Morgenposten» (8. februar) av Sigmund Hoftun, samt et logisk og treffende svar (8. februar) fra cand. jur. Hans Vatte til dr. Per Lønning's månedsgamle kronikk «Autoritet og evangelium» (Morgenposten 5. januar).

Domprost Hygen's positive utredninger om protestantisk tro lar oss møte en nokså alderstegen form for liberal religiøs subjektivisme med avvisning av muligheten for absolutt gyldige lære-normer. Noen vilje til å se katolisismen ut fra dens egne forutsetninger sporer man ikke, for eksempel synes ikke domprost Hygen over hodet å ha oppfattet at i katolikkens egen oppfatning er Kirken ikke en «institusjon» som står «mellem» ham og Gud, men tvertom den *corpus Christi mysticum* hvor han sakramentalt og mystisk opplever et umiddelbart livssammfunn med sin Frelser. Ethvert forsøk på å forstå (i betydningen: «begripe», ikke nødvendigvis «godta») den katolske kirke uten å oppdage et så vesentlig og grunnleggende trekk, er selvfølgelig dømt til å mislykkes. Domprostens bestrebelse for å dementere forestillingene om en «katolsk fare» kan vi selvfølgelig bare bekrefte, forøvrig ikke uten å undres over at han ikke er mistenksomme overfor motsetningen mellom en angivelig *tilbagegang* for den katolske kirke i Norge og påstanden om at «der bygges stadig nye kirker og kapeller og ansettes stadig flere prestere».

At disse to lange og noe tunge artikler ikke er til fånyttes får man tro, når Sigmund Hoftun i sin tur samme dag taler endog om «panikk... blant lutherske teologer og bekjennere». Heldigvis er også hans prosa beroligende når det gjelder det som han kaller Statskirkens «katolske kompleks». Men av og til ønsket vi at komplekset medførte i hvert fall én hemning, for å bli i den psyko-analytiske jargon: Den at man viste litt mer kledelig unnselighet når det gjelder å tale om egen «opplysning» og andres — «propaganda»!

■ «Dagbladet» har ofte (slett ikke alltid!) vært skyteskive for den lille funderende munk under klosterbuen som pryder titelen over disse linjer. Det har ikke vært til å unngå, og bygger blant annet på en nøktern (tror vi!) vurdering av hvor mange av «St. Olav's» lesere som åpner den omstridte middagsavis ved kaffebordet, eller kanskje endog kunne tenke seg et medlemskap i dens noksom berømte «Dusteforbund».

Så skal der da også i all rettferdighets navn sies fra når bladet åpenbart har rett, og endog fører rettens fane så temmelig alene. Vi tenker på bladets utrettelige og noen ganger drastiske kampanje mot den usunne boksesporten. Det har tatt lang tid før noen våget å henge bjellen på katten og utfordre et stort og blodtørstig publikum ved å påvise — blant annet ved legers rystende kjennelser — at *the noble art of self-defence* ikke bare er så lite nobel at den strider mot all sportslig etikk, men at den også helsemessig er en meget farlig affære.

Hvis det kan glede eller more «Dagbladet», så befinner det seg her for en gangs skyld arm i arm med en katolsk teolog, den italienske jesuitten pater Alfredo Boschi(!), som i følge et katolsk nyhetsbyrå har vakt bestyrtelse hos bokseentusiastene ved å kvalifisere denne sporten som moralsk sett utilatelig. Noen pavelig encyclica vil problemet neppe avføde, men til gjengjeld vil vi ikke nekte våre lesere en av pater Boschi's meget skolastisk pregede definisjoner: «De to bokserer står nettopp overfor hinannen i den hensikt å nedbryte partnerens motstandskraft med neveslag». Ergo...!

■ William S. Barrett heter en amerikansk forfatter, hvis bøker hører til den lettere underholdningslitteratur. En av dem, som også foreligger på norsk, heter *The Left Hand of God*

(«Guds venstre hånd») og handler om en militærflyver som styrter ned over kinesisk område, og forsøker å flykte ved å gi seg ut for katolsk misjonær. Boken er nå filmet («Det store spill»), temmelig storslagent i farger og *cinemascope*, og vises for tiden her i Norge. Den er underholdende, ikke mer, ikke mindre.

«Katolske» filmer hører jo til de internasjonale film-moter for tiden, noe er godt, annet er avgjort dårlig, det meste er halvgodt: Ikke minst er der i tidens filmproduksjon ofte en usalig hang til sensasjonspregede og pikante effekter ved å stille det hellige og det profane (eller sakrilegiske) opp mot hverandre i virkningsfulle, brutale kontraster.

Våre hjemlige filmanmelderes negative reaksjon på meget av dette er forståelig og berettiget. Mindre forstående stiller vi oss til visse anmelderes overfølsomhet så snart man skimter en prestesnipp eller et nonneslør i landskapet — det er svært ofte en «protestantisk» surhet og mangel på fantasi for andre breddegrader og livsforhold som kommer til uttrykk i suringen over den «katolske propaganda». Katolisismen er ikke noe markant synlig trekk i norsk dagligliv. Men den er det i amerikansk. Hver femte amerikaner er katolikk og Kirken er, med dens synlige institusjoner, drakter, emblemer, seremonier massivt tilstede i særlig den amerikanske bybefolkningens dagligliv. Innen enkelte miljøer og sosiale skikt kan den være enerådende eller dominerende. Visst er noen og tredve millioner amerikanske katolikker en publikums- og forbrukerfaktor som filmprodusentene av økonomiske årsaker foretrekker å ta hensyn til, og likeledes *eksportmessig* er de folkerike katolske land et avgjørende element. Men uten derfor kritikkloest å godta de kunstneriske, kommersielle og moralske følger av denne skjelen til katolisismen kunne norske kritikere noe selvfølgeligere gå inn på at der i religiøs henseende er andre miljøer enn vårt hjemlige miljø, hvor kirken og dens liv har en ganske annen synlig, sosial bredde. Man kunne for eksempel ikke skildre «Storbyhavnen» («On the Waterfront») autentisk uten å vise den plass religionen har i det irske og polske sjauer-proletariatets liv, og deres presters innsats i kampen mot bandeveldet. Det rokker ved hjemlige inngrodde fordommer. Men det burde det ærlig talt få lov til.

Fr. Candidus.

Graham Greene igjen

Journalist Karl Emil Hagelund har sendt en replikk til *Fr. Candidus'* omtale i siste «St. Olav» av hans kronikk «Graham Greene mot Moderkirken» («Dagbladet» 19. januar.) Dessverre er den i lengste laget for dette nummer, men vi tror det sentrale og saklige i hans fremstilling lojalt kan refereres som følger:

Herr Hagelund kritiserer *Fr. Candidus'* «debatt-teknikk» når sistnevnte i sin notis skriver:

«Greene er journalist både av utdanning og temperament. Det har tidligere (i forbindelse med den franske forfatterinnen Collette's ikke-kristne begravelse) lagt ham vendinger i pennen som han senere tok opp til revisjon. Det er sannsynlig at hans karakteristikk av Vatikanets holdning overfor den polske regjeringens røde diktatur ville få den samme skjebne dersom han hadde adgang til det veldige informasjonsmateriale om forholdene i Polen som dikterer denne holdning. Når så ikke er tilfelle, må Greene selvfølgelig få lov til å skrive ut fra sine egne forutsetninger, selv om andre finner dem siktende, og med tilsvarende rett gir uttrykk for det».

Til dette kommenterer herr Hagelund:

«Så følger konklusjonen: «Denne selvfølgelige ting har forvirret Dagbladets temmelig enøyde kronikør K. E. H. i den grad at han refererer den i en kronikk under den

DEN MODERNISTISKE POESI

Erling Christie: Tendenser og profiler. Aschehoug, Oslo. 1955.

Man har i den senere tid med noen undring betraktet den hissige kamp mot vindmøller som Arnulf Øverland og andre har ført i forbindelse med begrepet «den modernistiske poesi». Og med enda større undring ser man at andre lar seg fange av problemstillingen og begynner å rykke de angrepne vindmøller til unnsetning. Således Erling Christie, den modernistiske poesis mest brennende talsmann her på berget.

sensasjonelle og misvisende tittel «Graham Greene mot Moderkirken». Hva er det som er selvfølgelig her, vil leseren spørre. Jo, ifølge Fr. Candidus ligger selvfølgeligheten i dette: Hvis G. G. hadde kjent til «det veldige informasjonsmateriale om forholdene i Polen» hadde han ikke kunnet skrive som han gjorde. Når han så skriver som han gjør, burde jeg — hvis jeg ikke hadde vært så enøyet — forstått at G. G. hadde skrevet en helt annen artikkelserie i «Sunday Times» hvis han hadde kjent til osv. osv. Derfor burde jeg avstått fra å referere hans synspunkter — eller i hvert fall forstått at han aldeles ikke går mot Moderkirken, bl. a. fordi han ifølge den fremsynte Fr. Candidus i nær fremtid kan komme til å innta et motsatt standpunkt av det han har gitt uttrykk for i «Sunday Times». Graham Greene er ingen dum fyr, selv om hans journalistikk ikke bestandig finner nåde for visse tenksomme skolastikere».

Herr Hagelund gjør for øvrig oppmerksom på at når han i sin kronikk nevnte at kardinal Wyszinski var blitt avsatt, så betyr «avsatt» i den betydning han la i ordet selvfølgelig at *kommunistene* ved arrestasjonen fratok ham muligheten til å utøve sitt embete.

Redaksjonen har forelagt ovenstående for Fr. Candidus som svarer følgende:

Karl Emil Hagelund blander sammen to elementer i min notis: Den er kritisk *overfor ham* på et eneste punkt, som merkelig nok har gått ham forbi. Resten av reservasjonene gjelder *Graham Greene* direkte. (K. E. H. er ikke alene om å ha lest «Sunday Times»!) Men for å respektere rekkefølgen: Jeg synes *fremdeles* at herr Hagelund er et offer for en begrepsforvirring som *Graham Greene*, etter hva undertegnede kjenner til ham, ville være den første til å beriktige med alle tegn på forferdelse, når han i sin kronikk karakteriserer disse artiklene med overskriften «G. G. mot *Moderkirken*». Det er nemlig ikke «tenksom skolastikk», men en høyst selvfølgelig distinksjon katolikker (også *Graham Greene*!) gjør, når de skjelner mellom sin tro på Kirken som *mater ecclesia* og sin negative eller positive innstilling til de vatikanske myndigheters konkrete holdning i en gitt situasjon. Det første er tidløst, religion, — det annet er nødvendigvis tidsbetinget og politikk.

Selvfølgelig mener også jeg at herr Hagelund måtte referere hva G. G. faktisk skrev. Min kritikk av dette gjaldt imidlertid ikke herr Hagelund, men *Graham Greene* selv. (Bevares, han får neppe lese det selv, men det er normalt at der i en katolsk kommentar settes et spørsmålsteget ved hans kompetanse her). Ingen enkeltpersons og neppe noen annen institusjons informasjon om kristendommens faktiske kår i Polen for tiden kan måle seg med Vatikanets. I Polen har Kirkens romerske ledelse tusener av øyne å iakttas situasjonen med. *Graham Greene* hadde bare to.

H. Rieber-Mohn.

Men dette skal være ham tilgitt. Hans virksomhet som beleven ridder gir ham nemlig anledning til å trekke frem visse — og vesentlige — sider ved poesiens vesen som tidligere ikke har fått megen anledning til å bli formulert på norsk. For det er jo den *evige* poesi Christie gjør seg til talsmann for — alltid den samme bak sine mer eller mindre vellykkede apparisjoner. Det som er nytt er våpene — den «nye kritikk».

Christie drar til felts mot det romantiske syn på poesien, og med rette. Men man skal heller ikke være blind for at på viktige punkter har romantikken formulert den *evige* poesis program. Den har vært med til å gjøre poesien bevisst, og selvbevisst. Ubevisst har poesien latt seg fordrive fra vårt liv. Nå søker den bevisst å gjenerobre stillingen. Christie reagerer mot det rasjonalistiske filistersyn som vil forvise poesien til visse meget begrensede sektorer av menneskelivet. Jeg tror han kunne tatt sterkere i: Poesien har ikke bare adgang til, men er uomgjengelig nødvendig i alle livsforhold. Ethvert fenomen ikke bare kan, men har krav på å bli gjenstand for poetisk erkjennelse. Den poetiske innstilling tar aldri noe for gitt, den poetiske erkjennelse tror seg aldri å ha uttømt sitt objekt, tror seg ikke ferdig med en ting når den er innført i et skjema og påklistret en etikett. Og uten en poetisk livsholdning kan ingen forstå poesi.

Der diskuteres oppad vegger og nedad stolper om den moderne poesi som skal være så uforståelig. Men mon ikke hunden ligger annet steds begravet. Det er neppe så at dikterne dikter annerledes enn de alltid har gjort. Men den moderne poesi sleper også på en annen arv fra den romantiske, nemlig myten om den ensomme dikter. Det er nok sant at skaperakten, selve unnfangelen, den er én manns verk. Men derfor er ikke dikteren alene i verden. Romantikerne brøt med tradisjonen; det var vel nødvendig. Men romantikkens løsning på de problemer rasjonalismen stilte var falsk og kunne ikke vare. Og siden har ikke dikterne eid et miljø som de var engasjert i og som til gjengjeld instinktivt forsto deres sprog. I tillitskrisen mellom dikter og folk er det unyttig å diskutere skyldsspørsmålet. Men det bør iallfall være klart at den modernistiske poesis problem ikke først og fremst er et spørsmål om uforståelig poesi, men om en poesis hjemløshet blant et folk som ikke lenger eier sangen i seg. Et samfunn som dyrker snusfornuft kan ikke med ett slag vente å få poesien tilbake. Men når Christie så sterkt betoner diktingens engasjement, tror jeg også her det er tillatt å føre hans tanke en smule videre. Jeg tenker ikke da på et engasjement som sovjetsystemets, hvor dikteren risikerer å bli kvalt i filisterforskrifter. Men på et indre, forpliktende forhold. Christie gjør til sine kritikeren Richards' ord: Poesi betyr en aktiv opplevelse av samtiden, aktiv og samtidig frigjørende fordi den gir en sum av erfaringer, orden og sammenheng — skaper kosmos ut av kaos. Jeg tror vi kan tilføye: Fordi den fører fra ensomheten inn i fellesskapet.

Foruten de prinsipielle betraktninger over poesis vesen inneholder boken essays over «vanskelige» moderne diktere, som Christie enkelt, men ikke overfladisk fører oss inn til — Rilke, Eliot og Auden; foruten analyser over tre amerikanske prosaister. Plassen forbyr oss å komme nærmere inn på dem her. La det bare være sagt at Christies bok formidler noe vesentlig for enhver som aner at kunstopplevelsens høyeste tinde ikke nødvendigvis er nådd med freskeene i Oslo Rådhus.

Erik Gunnes O. P.

Klipp ut!

KATOLSK FORUM

FOREDRAGSAFTENER 1. SEMESTER 1956

KATOLSK FORUM (Dominikanernes Foredragsaftener) er — uten gebyr eller innmeldelsesplikt — åpent for alle som søker forståelse av åndsstrømmingene i tiden og deres forhold til katolsk tro, kultur og tenkning.

Program for 1. semester 1956:

Tirsdag 21. februar kl. 20:

SKRIFTEMAL OG MENTALHYGIENE. Ved pater *Hallvard Rieber-Mohn*.

Tirsdag 28. februar kl. 20:

DEN GREGORIANSKE SANG I KIRKENS LITURGI. Ved pater *Thoralf Norheim*. Grammofoninnspillinger fra benediktiner-abbedit Solesmes.

Tirsdag 6. mars kl. 20:

DEN KATOLSKE KIRKE OG FILMEN. Ved pater *Erik Gunnes*.

Tirsdag 13. mars kl. 20:

J. K. HUYSMANS — ZOLA'S DISIPPEL OG FORLØPER FOR DEN MODERNE KATOLSKE ROMAN. Ved magister *Brikt Jensen*.

Tirsdag 20. mars kl. 20:

LITTERATURAFTEN. Pater *Finn Thorn* taler om Olle Nystedt: «Nathan Söderblom» og Anders Nygren: «Kristus och Hans Kyrka».

Til dekning av annonseutgifter etc. vil der to aftener i semesteret bli anledning til frivillige kollektbidrag.

Programmet for KATOLSK FORUM's høstsemester vil foreligge i september. Både kritikk, råd, forslag og eventuell materiell støtte bes vennligst sendt Prioren for Dominikanerne.

DOMINIKANERNE

Neuberggt. 15, Oslo

FASTEPREKENER I ST. OLAVS KIRKE, OSLO

ved pater *Th. Patfoort, O.P.*,

hver søndag i fastetiden kl. 19.

Søndag 19. februar: Med Kristus i ørkenen.

Søndag 26. februar: Vårt Kristusbilde.

FASTEPREKENER I ST. HALLVARDS KIRKE, OSLO

ved pater *Arno Gerritsma, O.F.M.*

holdes på søndagene i høymessen kl. 10.30 med første preken den 26. februar.

Ungdommens tragedie i Polen

I avisen «La Croix» finner vi en reportasje ved Maria Kasterska om den polske kommunistiske ungdoms måte å leve på:

Det har vært talt meget om ungdommens festival i Warszawa, en del unge fra andre land har deltatt, og enkelte har vært begeistret, later det til. Men så har naturligvis ingen fortalt dem om tragedien blant den store mengden av polsk ungdom, især arbeiderungdommen. Derimot skriver de polske avisene en hel del om dette store problem for tiden, og diskuterer hvordan det kan finnes botemidler, da tilstandene begynner å bli svært betenkelige. En polsk skribent, Eva Szelburg-Zarembina, erklærer:

«La oss tilstå uten falsk skamfølelse at alt går dårlig på dette område. Naturligvis mener jeg ikke alle de unge, men en meget stor del. De har en helt feilaktig oppfatning av erotiske forbindelser, og følgene av dette går alltid verst ut over de unge piker. For selv om staten gir full oppreisning til barn født utenfor ekteskap og deres mødre, vil ikke det si at vi ikke ønsker både fysisk og psykisk sunne familier. For tidlig inngåtte erotiske forbindelser og et uordnet levesett hvor det ikke gis noble følelser, fører ikke noe godt med seg hverken for den enkelte eller for samfunnet.»

Ja, det er så. Men i hvis navn skal en så anmode denne ungdom om å leve et ærlig og fornuftig liv? Det er jo ekteskapet. Men siden det borgerlige ekteskap ble innført — sterkt anbefalt av regimet — er skilsmisene blitt lett oppnåelige og nesten daglige.

Nesten hele den polske kommunistiske presse erklærer nå at skilsmisene er blitt en landeplage. Warszawa-avisen «Kveldsekspressen» beklager seg over at unge par gifter seg altfor fort og skilles like fort. De gir følgende definisjon av det ekteskapelige liv: «La oss forsøke, lykkes det så er det vel og bra, hvis ikke, går vi til fogden og får det oppløst.»

Hva er årsaken til de tallrike skilsmisser?

I følge de kommunistiske aviser dreier det seg først og fremst om en for stor forskjell i karakter, vaner og smak, også politiske overbevisninger. Så er det boligmangelen, de vanskeligheter livet fører med seg, og for arbeiderne de spesielle forhold med de såkalte arbeiderhoteller.

Her er et eksempel: I Now Huta — et stort industrisentrum som kommunistene er meget stolte av — skriver en fru D. Zablocka i ukebladet «Ny kultur»: I løpet av kort tid er her inngått 372 nye ekteskaper. 200 nygifte bor i arbeiderhotellene. Resultatet? Ektemannen besøker sin kone om aftenen i et værelse som hun deler med 3 eller 4 andre . . .

Det er også andre årsaker til skilsmisene. En student gifter seg med en ung pike uten utdanning. Så lenge han studerer går det bra. Men så blir han ingeniør eller lege, får en god stilling og begynner å synes at hans kone ikke er opplyst nok. Han foretrekker en advokat eller lege eller en annen slags intellektuell kvinne. Og naturligvis skiller han seg. Og det er konen som må betale utgiftene ved denne «erfaring».

Enda tristere er problemet med «den fri kjærlighet» som praktiseres i universitetessentrene, men fremfor alt i de store industribyer. Den samme fru Zablocka opplyser at det ikke bare er unge gutter som legger an på å slå rekorder når det gjelder å erobre unge piker, men det hun kaller hele «arbeiderbrigader» som praktiserer denne

slags «sport». Resultatene er ofte tragiske: svangerskap, selvmord og nesten alltid skuffede og ødelagte liv. Meget ofte blir prostitusjonen følgen. De fleste av disse piker er i alderen fra 16 til 19 år.

Avisene i Warszawa spør hvordan det kan settes en stopper for denne umoralens svøpe. Det mangler ikke råd og anvisninger. I den store dagsavis «Warszawas liv» anbefaler man foredrag og kåserier om moral, men i samme avis står det oppfordringer til at ungdommen får preventive midler til disposisjon o. l.

Man kan tvile på om disse foranstaltninger vil bidra til å avhjelpe den moralske krisen blant den polske ungdom. Bare en grundig religiøs oppdragelse vil kunne skape en sunnere atmosfære. Men det er det eneste middel den kirkefiendtlige regjeringen og kommunistpartiet aldri vil bruke.

„Fangen”

En film som svikter sin modell

Med store forhåpninger går en til ukens premiere-film på Gimle (Oslo) for å se sannheten rulles opp omkring en av historiens mest tragiske rettskomedier — ja, vel den mest foraktelige vi kjenner: saken mot Ungarns primas, kardinal Mindszenty. Filmen er produsert i England og hovedrollene lagt i så eminente skuespilleres hender som Alec Guinness og Jack Hawkins, med den første i titelrollen, «Fangen», den andre som dennes åndelige og legemlige torturist. Om deres skuespillermessige prestasjoner er bare å si at det er mesterlig innforlivelse i umenneskelig lidelse og pinsel. Videre er filmen fotografisk et topp-produkt, men den norske teksting er sparsom!

Dog kan ingen som kjenner kardinal Mindszenty's livshistorie og som har fulgt den skjebne som ble innledet ved hans arrestasjon 2. juledag 1948, forlate kinolokalet uten i dyp indignasjon. Vel er denne filmen, som så mange andre, blitt presentert som et produkt av fri fantasi. Men Mindszenty-skikkelsen trer så åpenbart frem innenfor rammen av den sak som er identisk med hans navn, at forbeholdet bare blir en etikett til forargelse.

Det som vekker denne indignasjon, er den rolle som kardinalens mor får tildelt i den dramatiserte fremstilling av tortur-prosessen som til slutt fører til kardinalens fornektelse av alt det han hittil har holdt hellig og kjempet for. Når det for manuskriptforfatteren gjaldt å konstruere teorien om torturistenes «arbeidslinje»: å finne frem til den sterke manns svake punkt — som skulle vise seg å være hans grenseløse ydmykhet —, da kunne vel ikke vært spilt på et ømmere motiv enn det som var den *virkelige* kardinal Mindszenty's forhold til sin mor, hvem han i sin bok «Moren» har tillagt alt det skjønne som kan sies om en mor. I filmen står ved slutten en kirkefyrste frem, tilsynelatende helt frisk og uberrørt av noen «behandling», men med sin legendariske sjelsstyrke forvandlet til en forkvaklet ydmykhet, fordi skammen over «å være av så urent kjød» har vært drivkraften som førte ham til karriøren innen Kirke og folk. Og i lukket selvforagt går han botsgangen i møte: til friheten under folkets forakt.

Så kan en jo si: Er dette ikke nettopp for å illustrere det diabolske i den torturmetode som ble anvendt bade

UTLANDET:

VATIKANET

Seremoniene i anledning av pave Pius XII's 80-års dag.

Den 11. mars vil store manifestasjoner finne sted i Roma i anledning av pave Pius' 80-års dag. Om morgenen blir det en seremoni i St. Peterskirken — slik det ellers pleier å være i Det sextinske kapell hvert år — for å feire pavens kroning som var den 12. mars 1939.

Om ettermiddagen samme dag blir det på initiativ fra den italienske katolske aksjon, et høytidelig akademisk møte i Pius XII-auditoriet, hvor kardinalene, medlemmene av det diplomatiske korps og kuriens prester kommer til å være til stede. Man håper at Paven selv også kommer til å delta. Den offisielle tale blir holdt av kardinal Siri, erkebiskop av Genua.

Blant de mange og store gaver som er under forberedelse til pave Pius XII, kan nevnes 45 bøker fra de 45 medlemmer av det diplomatiske korps. Hvert enkelt av de 45 bind er en hvitbok som inneholder det angjeldende lands publikasjoner om fredsproblemet.

Ekteskapssakene i året 1955.

Vatikanets virksomhet i 1955 er offentliggjort i et bind som nettopp er utkommet. Den geistlige appellrett har i løpet av året behandlet 251 saker, hvorav 247 angikk gyldigheten av ekteskap. Retten har erklært 108 ekteskap for ugyldige, i de øvrige tilfelle ble gyldigheten bekreftet.

Biskop Dibelius hos pave Pius XII.

I slutten av januar mottok Paven den tyske evangeliske biskop, dr. Dibelius, i privataudiens, og underholdt seg med ham et kvarters tid. Etter audiensen hilste Paven på biskopens sønn, som også er prest.

Etter audiensen fortalte biskop Dibelius til pressen at han var glad og tilfreds over at Paven hadde gått med på møtet mellom dem. Det var kommet i stand fordi man bl. a. ønsket å vise de kristne i Sovjetsonen at evangeliske og katolske kristne står sammen når det gjelder å forsvare deres kristne tro.

Fra ansvarlig hold i Vatikanet gjøres det oppmerksom på at dr. Dibelius' besøk var en høflighetsvisitt, og at den også kan utlegges som et uttrykk for at katolikker og protestanter står sammen i forsvaret av de kristne prinsipper overfor vantroen.

Dr. Dibelius besøkte Roma på vei til Australia.

DE FORENTE STATER

Om å påkalle Gud i FN.

Den offentlige bønnestund i FN er fremdeles begrenset til ett minutt taushet «viet bønn eller meditasjon». Den finner sted to ganger, ved begynnelsen av den årlige generalforsamling, og når den avsluttes. Tidsskriftet «America» skriver videre: Vår egen FN representant, Henry Cabot Lodge jr., har nå foreslått at disse to minutters underforståtte ærbødighet overfor Gud får en mer uttrykkelig form. Han har antydning til sine kolleger som representanter de øvrige 75 FN-stater, at «Gud blir påkalt åpent» i overensstemmelse med hver av de religiøse konfesjoner som er representert i organisasjonen. — Vi håper at ambassadør Lodge's idé blir

mot den virkelige ungarske primas, og mot filmens kardinal? La det være film og ikke-virkelighetsskildring så meget det vil. Filmens avslutning er så logisk til opplegget (forakt for «martyren»), men så fjern fra den som knytter seg til den åpenbare modell og dennes ennå levende mor, at vi dessverre må slå fast: «Fangen» viser på et sentralt punkt lettferdig omgang med henspeilinger på folk i levende live hvis hele liv har stått og star for heroisk ærbarhet og dyd.

I.H.K.

tatt opp til alvorlig overveielse av regjeringsmedlemmene. Forslaget om en religiøs seremoni i en internasjonal forsamling som består av mange religiøse grupper, medfører en rekke omføindtlige problemer, blant dem utvilsomt russernes uvillige holdning. Ikke desto mindre kan det sikkert finnes utveier til å få gitt uttrykk for den overbevisning at — som Mr. Lodge sier — «uten Guds hjelp kan vi ikke gjøre FN til et virkningsfullt instrument for Guds fred».

FN's medlemsstater vil gjøre seg selv en tjeneste og vil styrke FN's anseelse ved en handling som ikke kan unnlate å vinne millioner av troendes bifall rundt om i verden.

Indianerkvinne blant helgenene.

For 300 år siden ble indianerkvinnen Kateri Tekakwitha født, og døde bare 21 år gammel kjent for sin fromhet.

Alt i 1884 tok det amerikanske episkopat initiativet til en eventuell saligkårsprosess, og i 1943 fikk den unge indianerinnen titelen «ærværdig».

Jodisk mat på katolske hospitaler.

Såkalt Kosher-mat kan nå fåes av jødiske pasienter på tre katolske hospitaler i New York City. Denne spesielle mat er ferdiglaget og frosset, og leveres til hospitalene i en slags aluminiumsinnpakning. Det er hospitalene St. Clare's, St. Vincent's og St. Joseph's som har innført dette system som en høflighetsform på det religiøse område, og etter anmodning fra rabbinere i New York.

De nye rubrikker.

De nye rubrikker for messen og breviaret som trådte i kraft 1. januar i år, er forklart med historiske og liturgiske kommentarer i «The Simplification of the Rubrics», av Annibale Bugnini, C.M. Forfatteren er redaktør av «Ephemerides Liturgicae». Denne oversettelse fra den andre italienske utgave er utgitt av forlaget Doyle and Finnegan, USA, 131 sider.

St. John's katekisme på film.

St. John's universitet bekjentgjør at den filmatiserte serie som det utgir av St. John's katekisme nå er godt og vel halvferdig. To serier, en om skriftemålets sakrament, og en om den siste salvelse, er ferdig for utdeling til skoler og menigheter.

St. John's katekisme er nå i bruk i over 3 000 menighets-skoler og grupper.

Hvorfor vinner vi ikke slaget i Asia?

Det er alltid hardt å innrømme at noe mislykkes. Når det gjelder vår utilstrekkelighet overfor kommunistenes hensikter rundt i hele verden, blir det tragisk. Trass i 10 års intens diplomatisk virksomhet fra vår side, er Sovjets tiltrekningskraft i Asia og Afrika langt fra avtagende. Spør vi oss selv hvorfor, kan vi tenke nærmere over den preken erkebiskop Patrick A. O'Boyle i Washington, holdt 1. januar, skriver tidsskriftet «America».

Ifølge biskopen består vår feilaktige innstilling til verdenskommunismen i at vi legger vekten på ting som kommer i annen rekke og overser det viktigste. Vi har trodd at kampen utelukkende er en økonomisk, politisk og militær konflikt, mens den i virkeligheten mer er en krig om menneskenes sinn. «Når våre bestrebelse ikke lykkes, kan det skyldes at vi har et for innskrenket begrep om hva kampen dreier seg om? Kjemper vi en 20. århundres ideologiske kamp med det 19. århundres diplomatiske våpen? Snakker vi om materiell velstand og militær makt, mens våre motstandere monopoliserer de virkningsfulle slagord om rettferdighet, fred og likhet? Er vi henfalte til å vise makt og la kommunistene tale om idealer? Jeg er redd at svaret på alle disse spørsmål er ja. Og her ligger hemmeligheten ved vår skuffelse i dag.»

Maktpolitikkerne har virkelig ført en heldig politikk, men bare til en viss grad. Verden er delt i de to blokker, og frykten for krig har tiltatt betraktelig. Som biskopen sier: «Mens vi lapper litt her og tetter litt der, feier en flodbølge av sympati for kommunismen over store deler av Asia og Afrika.»

ENGLAND

Doktor i teologi uten formelle teologiske studier.

Francis J. Sheed, direktør for det kjente forlaget Sheed &

Ward, vil bli utnevnt til æresdoktor i teologi ved universitetet i Lille. Denne doktorgrad har fått sin spesielle autorisasjon fra Studie-kongregasjonen i Roma.

Mr. Sheed har ikke studert teologi i vanlig forstand. Han har lært teologi gjennom lesning og diskusjon, ikke minst ved 30-års gatehjørnediskusjoner med «Catholic Evidence Guilds» i London og New York. Universitetet i Lille er utsett til å gi nevnte grad som en etterfølger av Douai-graden. Denne har lenge vært forbundet med engelsk katolisisme.

FRANKRIKE

Tidsskriftet «Etudes» 100 år.

Jesuitene i Paris utgir det viden kjente tidsskrift Etudes, og dette feierer i år sitt 100-års jubileum.

Tidsskriftet er berømt for sitt høye intellektuelle nivå, og for sine bestrebelse på alltid å være tidlig ute med alt som angår katolsk fremskritt.

Bededag for verdensfreden.

Erkebiskopen av Paris, kardinal Feltin, som er formann for Pax Christi-bevegelsen, har fastsatt søndag 13. mai i år som denne organisasjons årlige bededag for freden i verden.

JUGOSLAVIA

Bare «sammensvorne» feierer pavens fødselsdag.

I Jugoslavia er det bekjentgjort at enhver feiring av pave Pius XII's 80-års dag vil bli betraktet som «sammensverge mot den internasjonale sikkerhet». Politiets propagandaavdeling har gitt de lokale myndigheter beskjed om å forhindre at folk samles foran kirkene den 1. og 2. mars. For ungdommen vil det bli arrangert dansetilstelninger de dagene.

LITAUEN

Endelig katolsk bønnebok og kalender!

Et forlag i Kowno, hovedstaden i Litauen, har nå under store vanskeligheter kunnet utgi en kalender og en bønnebok for katolikker. Kalenderen som har fortegnelse over alle helgenfestene, måtte dessuten inneholde alle de kommunistiske festdager og verdenskommunismens historiske data.

NEDERLAND

Faste- og abstinensbestemmelsene revideres.

Episkopetet i Nederland har besluttet å forandre faste- og abstinensbestemmelsene i alle nederlandske bispedømmer. Den hittil strengere forordning for Nederland blir heretter som i de omkringliggende land.

NIGERIA

Over en million katolikker i Nigeria.

Dronning Elizabeths og hertugen av Edinburghs reise til Nigeria har interessert katolikkene i England, da godt og vel en million av befolkningen i Nigeria er katolikker. I alt er det ca. 32 millioner innbyggere der.

Dronningen ble fulgt rundt i landet av borgermesteren i Lagos, som er katolikk, og to av ministrene, også katolikker, ble presentert for henne. Videre hilste dronningen på representanter for en rekke kongregasjoner som deltar i landets åndelige, religiøse og sosiale utvikling.

I løpet av de to siste år har de høyere katolske skoler i Nigeria gått raskt fremover, og mange av elevene reiser etter endt skolegang til England for å studere ved universitetene der. Det er nå planer om å reise et universitet i Nigeria.

SPANIA

Katolikkens sosiale virksomhet.

Den katolske kirke i Spania driver for tiden en kampanje for en bedre fordeling av midler og goder mellom de forskjellige lag i samfunnet. Kampanjen begynte i slutten av januar med et hyrdebrev fra biskopen av Malaga, mgr. Herrera, hvor han anmoder de rike og mektige å vise mer kristen barmhjertighet og mindre egoisme.

Madrid-avisen «Ya», organ for den katolske aksjon, skriver: «Alle som tenker litt over livsbetingelsene i Spania bør

i det minste forbauses over å se at det som må antas å være religiøs ånd eksisterer side om side med en total mangel på sosial forståelse. Biskopen av Malaga kaller det en tydelig mangel på barmhjertighet og rettferdighetssans.» Avisen fortsetter med å si at prinsippene for sosial rettferdighet må innpodes i de unge spanjere i deres hjem.

VEST-TYSKLAND

Høy utmerkelse til jesuittpater.

Formann for Katolske forfatteres forening i Tyskland, dr. Heinrich Jansen-Cron, S.J., er av ministerpresident Arnold

blitt overrakt Forbundsrepublikken Tysklands høye utmerkelse «Das grosse Verdienstkreuz des Verdienstordens der Bundesrepublik Deutschland». Ved overrekkelsen understreket ministerpresidenten dr. Jansen-Crons alltid modige forsvaret av sannheten og sa: «De er et eksempel for oss alle.»

Liturgisk kunstutstilling.

Den tyske forbundsregjering forbereder en utstilling av moderne liturgisk kunst som også skal fremvises i Lateranpalasset i Vatikanet fra begynnelsen av mars til midten av april.

BERGEN		
<p>A/s Kr. Madsens Bok- og Papirhandel</p> <p>BERGEN</p> <p>Bryggen 5 - Leppen - Telefon 11 48 2</p>	<p>A/s Smith Sivertsen's</p> <p>Bakerier & Conditorer</p>	
<p><i>Olaf Erenosen</i></p> <p>Conditori</p> <p>Tlf. 19013</p>	<p>Murmester M. OLSEN A/s Entreprenør</p> <p>Centralbord 13635</p>	
<p><i>Jakob L. Berstad</i></p> <p>KONTORUTSTYR</p> <p>BERGEN - OSLO</p>	<p>A/s GRINDHEIM</p> <p><i>Byggmesterforretning</i></p> <p>Telefon 98 24 4</p>	<p>ANTON OLSEN</p> <p>Murmester</p>
<p>T. Beyer</p> <p>BOK-OG PAPIRHANDEL AKSJESELSKAP</p> <p>Strandgt. 4 - Telefon 15 02 0 - Bergen</p>	<p></p> <p>STRØMPER</p>	<p></p> <p>Størst utvalg i moderne kjøkkenmaskiner</p>
<p>A/S BJØRN</p> <p>Tøsse MØLLE</p>	<p>Manufakturvarer - Sengeutstyr</p> <p>SVERRE W. MONSEN</p> <p>Bergen</p>	<p>Didr. Andersen & Søn A/s</p> <p>Telgr.: Glas BERGEN Tel.: 15090</p>
<p>L. W. TORNØE A/s</p> <p><i>Papirhandel</i></p> <p>BERGEN</p>	<p></p> <p>All slags skadeforsikring</p>	
<p><i>Eches Tap Handelt</i></p> <p>Bryggen</p> <p>NYGARDSGT. 4</p>	<p>ERLING KRAGE A/S</p> <p>PRYD- OG BRUKSKUNST</p> <p>Bergen</p> <p>Telefon central 14 11 0 Telegramadresse: «Kjell»</p>	
	<p>Sølv for alle anledninger</p>	<p><i>Theodor Olsens Efff.</i></p> <p>JUVELER SMÅSTRANDCT 4</p> <p>Bergen</p>

VÆR SIKKER

på førsteklasses varer til kjøkkenet.

De fleste kjøkkensjefer vet de er trygge med
ROHDE Geléer, Puddinger, Sauser
(også spesialtyper, ferdigsøtet, for diabetikere)
ROHDE Syltetøyer, Marmelader, Safter

ROHDE Boks 95, Trondheim.

TRONDHEIM

Ole Dahl

KORTMANS FABRIKKER

Trondheim

Stearin- og vokslys i alle størrelser

TRØNDERMEIERIET

Trondheim
Centralbord 29 500
Melk - Fløte - Smør - Ost

INGV. ALSTAD

Fisk - Sild
Ilevollen 32 - Tlf. 20291
Trondheim

Marie Schjetne a/s
BARNEUTSTYR

PHOENIX HOTELL

TRONDHEIM
anbefales

C. A. LIE a/s
Møbler

Et ord er nok...

KVALITET
Johan O. Helge

C. SARHEIM & CO.
Trondheim

Vi leverer alt i
papir

KVÆRNØ

SKOMAGASIN A/S

M. OSNES A/S
Frukt og Grønnsaker
Telefon 23580

MURMESTER BERNT IVERSEN
Kongensgt. 66 - Tlf. 25522
Trondheim

GUNNAR HOFSTAD
Elektr. Installasjonsforretning
Kongensgt. 38 - Tlf. 24940

BERG & VIGUM a/s
Elektrisk Installasjonsforretning
Telf. 21 483 - Trondheim

A/S TRONDHJEMS MARGARINFABRIKK
Munkegaten 5 - Trondheim
Leverandør til St. Elisabeths Hospital

INGMAR KVAM's
Begravelsesbyrå
Trondheim

Norske Meieriers Salgssentral

OST — SMØR
Trondheim, Oslo, Bergen, Stavanger

ALF EIDEM
Malermester
Singsakerbk. 17
Tlf. 29123

K. LUND A/S
Rørleggerforretning - Rørhandel
Trondheim
Etablert 1874

A/S TRONDHJEMS JERNINDUSTRI

Sykesenger - Stålrørsmøbler

Trondhjems Farvehandel

Bransjens største forretning
NORDENFJELLS

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

WISBECH

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

NEBB
Stedet for alt elektrisk

ØVRE SLOTSGATE 8, OSLO

Jens J. Andersen

OSLO - CENTRALBORD 66 34 00

Beste leverandør av
KJØTT-FLESK-PØLSEVARER

OBS!

Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi
den tidligere
adresse!

*All slags
forsikring*

ANTH. B NILSEN & CO's
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo. Telefon 41 01 10.

A/s Norsk Medicinsk Varehus
Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk

G. GALLIGANI
PRYD- OG BRUKSKUNST
OSLO

Kjøp
hos våre
annonsører

Wittusen & Jensen a.s

Trykkeri — Kontorrekvisita — Systemer

a.s Rørlegger Tlf.: 42 41 75 — 42 41 56

Hausmangt. 16, Oslo

Utfører nyanlegg, omlegninger og reparasjoner

HALDEN

HALDEN
ALUMINIUM

ØSTFOLD SNEKKERIFABRIKK

Dører — Vinduer — Trapper

Tlf. 1630

Gunnar Setterquist
Elektrisk forretning. Aut. installatør
og radioforhandler

Tlf. 1981 og 1733 — Storgt. 1

Paul Johannesen

Allt i ur og optik

TELF. 20 11

E. Sem A/s

Bøker — Papir — Trykksaker